

Messagġ ta' l-Arċipriet:

FOMM IT-TFAL ...

FOMM L-ANĠLI!

Kemm hu minnu dan il-kliem! Titgħaxxaq jiġu ġenituri u jirrakkontawlek xi episodju żgħir li għalhom fil-ħajja tagħhom fit-trobbija ta' uliedhom. Verament, it-tfal għandhom mod kif jesprimu ċerti affarijiet, u tabilhaqq iġegħluk tesklama u tgħid: "Fomm it-tfal... fomm l-anġli!"

Darba, ġie missier fuqi u wera x-xewqa li jagħmel qrara tajba. Qabel ma beda l-qrara, infaqa' jibki. Qalli: "Ili s-snin ma nqerr u nitqarben. Ma kontx qed ngħix xi ħajja ħażina, tafx; iżda kont ittraskurajt, ...sakemmm, dalgħodu, waqt li n-nies kienu telghin jitqarbnu, it-tifla tiegħi ta' 7 snin daret fuqi, u qaltli: 'Pà, għaliex int qatt ma titqarben?!...' Nistqarr miegħek", kompla jirrakkonta, "li fixklitni, dak il-ħin, u ħassejt għoqla fi griżmejjja u ma stajtx inwegibha! Baqgħet tħares lejja, tbissmet, u qaltli li kienet sejra titqarben! Dik il-kelma tat-tifla, *father*, ġabitni hawn..."

...Darba, tifla żgħira daħlet fis-salott u fuq it-televiżjoni kien hemm xena ta' tnejn maħbubin ibusu lil xulxin. Din iċ-ċekjkna daret fuq ommha u staqsietha x'qegħdin jagħmlu. L-omm, b'daqsxajn mistħija fuqha, daret fuq bintha u wegħbitha: "Dawk qed iħobbu lil xulxin." Iċ-ċekjkna daret fuq ommha, u qaltilha: "Inti, tħobbu lill-papà?"

Li kieku kellna mqar ffit paċenzja nisimgħu kliem uliedna ċekjknin – kliem spontanju, innocenti u sinċier! –, kemm verament jimpresjonawna u jgħallmuna u jibdluna għall-aħjar, b'dak li joħorġu bih!

Agħmel sforz ċekjken, u ara iċ-ċekjknin tagħna x'qegħdin jgħidulna meta joħorġu b'xi waħda minn tagħhom!!
Il-Mulej Iberikkom!

Fr. Daniel Cardona,
Arċipriet.

**"A Calling" (Sejha/
Vokazzjoni) – pittura
famuża tal-pittur
akkademiku franciż,
Adolphe William
Bouguereau (1825 – 1905).
...Tgħid, it-tfal
(l-anġli) ċekjknin tagħna,
minbarra sejhiet oħrajn,
għandhom ukoll il-
vokazzjoni li jnebbhuna
bil-kliem spontanju u
innocenti tagħhom!?!?...**

ULIED IL-PARROĊĊA ...

IX-XAHAR LI GĦADDA (MARZU), fakkarna li, fis-17 ta' Marzu ta' l-1924, kien miet il-MISSJUNARJU, iż-żebbuġi **ANDREA AZZOPARDI** (imwieled fid-9/02/1870).

Sar patri franġiskan (O.F.M.) fl-1895. Iddistingwa ruħu għaž-żelu tiegħu b'riżq l-emigranti maltin fl-Egittu, fejn ħadem bejn l-1895 u l-1909. Mill-1914, ħadem f'California, fejn waqqaf l-ewwel knisja maltija fl-Amerka ta' Fuq: il-parroċċa etnika Maltija "*St. Paul of the Shipwreck*". Hemmhekk, għen ħafna lill-membri tal-komunità Maltija, li kellhom livell baxx ta' edukazzjoni. Lura f'Malta, fl-1920, **Patri Andrea Azzopardi** ħadem qatigħ favur l-edukazzjoni primarja obligatorja; huwa meqjus bħala PIJUNIER f'dan il-qasam. Iż-żebbuġi **Patri Andrea Azzopardi O.F.M.**, kiteb ħafna favur it-tagħlim lill-poplu tagħna! ■

IT-TFULIJA

minn Luckie Abela

Meta kont ghadni nghallem, lit-tfal tal-klassi tiegħi kont nghidilhom li s-sena ta' wara, meta jkunu Form 1, jibdedw jissejnhu studenti u minn hemm tibda t-triq taż-żgħożija. Mela t-tfulija hija ż-żmien sabiħ li t-tfal iqattgħu fil-klassijiet tal-Primarja, jgħifieri l-perijodu, minn meta jibdedw jithalltu mat-tfal l-oħrajn fil-kinder sa l-aħħar klassi qabel l-eżami tal-Junior Lyceum u xi ftit snin oħrajn ukoll.

Ikolli ngħid li t-tfulija ta' dawn iż-żminijiet hija differenti hafna minn dik ta' żmienna. Billi l-familji ta' 40 jew 50 sena ilu kienu familji b'hafna tfal, meta konna mmorru xi ġurnata l-baħar maz-zijiet, ahna l-kuġini konna nkunu tant f'numru kbir, li konna nkunu qisna klassi shiħa. Immaġinaw biss li konna nkunu bejn 6 u 8 minn kull familja! Għalhekk, aktar ma konna nkunu, aktar konna niehdu pjaċir, għax dejjem kien ikollna xi hadd mill-kuġini ta' mparna.

Niftakar b'nostalġija dawk iż-żminijiet. Kienet tfulija sabiħa għall-aħħar! Imdawrin bin-nanniet, zijiet u kuġini. Problemi, dawk iż-żminijiet, ma tantx konna nafu bihom. Il-

ġurnata kienet tkun imqassma tajjeb, bejn il-quddiesa filgħodu, imbagħad l-iskola, filgħaxija d-duttrina jew il-Mużew u l-hin għal-logħob. Norqdu kmieni u nqumu kmieni.

It-tfulija ta' dawn iż-żminijiet hija differenti mit-tfulija tiegħi. It-tfal tal-lum, spejalment dawk fl-aħħar klassijiet tal-Primarja, għandhom hafna aktar attivitajiet fiex iqassmu l-ġurnata tagħhom. Fuq kollox, hemm l-eżamijiet li ziedu l-istress. Mhux għax fi żmienna ma kienx hemm eżamijiet, izda llum saru jinghataw hafna aktar importanza. Mix-xogħol tiegħi bħala għalliema, kont ninduna li dan l-istress jibda mill-ġenituri stess u li hafna drabi jkunu **huma** li jgħadduh fuq uliedhom! Tisma' xi ġenituri jtkellmu, taħseb li **huma** qegħdin jagħmlu l-eżamijiet! "Kemmarli tajjeb, it-tifel!"; jew, inkella: "It-tifla, ma tistax tehodli r-ruħ fil-Maths!..." , huma frażijiet li tisma' l-ommijiet jistqarru meta jkunu jtkellmu fuq uliedhom. Bħallikieku t-tifel jew it-tifla, jekk jgħaddu jew ma jgħaddux mill-eżami, se jkun għall-ġenituri tagħhom stess! Jien dejjem shaqt mat-tfal tal-klassijiet tiegħi li, jgħaddu jew ma jgħaddux, imorrux tajjeb jew le, ir-riżultat ikun **għalihom** u mhux għall-ġenituri tagħhom! Naturalment, kont naqgħmel minn kollox biex il-ġurnata ta' l-iskola nqassamha b'tali mod li kien ikollhom ċans għal hafna attivitajiet, li kienu jinkludu logħob ukoll. Għax, x'inhit-tfulija mingħajr hin adegwat għal-logħob?!...

Il-hin tar-rikrezzjoni daż-żmien qiegħed jinqasam f'diversi attivitajiet: drama, gym, lezzjonijiet taż-żfin jew tal-mużika, logħob tal-football, u oħrajn. Dawn iridu jsibu post fit-time-table tal-ġurnata, naturalment wara l-homeowrk u l-istudju. Kultant issib min jgħidlek li llum it-tfal qegħdin ikollhom hafna homework u ma għandhomx hin

liberu. Din, x'aktarx li hemm hafna verità fiha!! Ma rridx ninsa l-hafna messagġi SMS's li jgħaddu minn fuq il-mobile phone, li jaħlulhom hafna hin. Inżidu wkoll il-fenomeni ta' l-użu tal-kompjuter. Tant issib tagħrif, logħob u riċerka fuqu, li qatt m'hemm hin biżżejjed għal dak kollu li tista' tiskopri permezz tiegħu.

Din hija t-tfulija ta' daż-żmien. Jien kultant nithassarhom lit-tfal tagħna li ma jsibux hin biżżejjed għal hobbies. Ma rridx ninsa nżid it-televiżjoni. Sa ftit snin ilu, it-TV kienu jiehu hafna mill-hin tat-tfal. Issa għandna l-kompjuter bl-internet, bil-meravilji tiegħu. Lili jgħaġġbuni t-tfal narahom għaddejjin, minn channel għal ieħor, minn game għal oħra! Dejjem jiskopru u dejjem hemm x'jitgħallmu! Parir żgħir: Il-ġenituri għandhom joqogħdu attenti x'tip ta' programmi jieħdu sehem fihom, fuq il-kompjuter, għax mhux kollha huma adatti għalihom.

Kelma ta' qabel l-aħħar: Fil-bidu ta' Year 6, it-tfal jagħmlu l-Griżma ta' l-Isqof. Naf li l-ġurnata fiha tant sigħat biss, imma ppruvaw taqtgħux il-lezzjonijiet tad-Duttrina wara l-festa tal-Griżma. Il-lezzjonijiet u l-hin sabiħ li t-tfal iqattgħu f'dawn il-postijiet tajbin, jagħmlu parti wkoll mit-tfulija tagħhom!

U... l-kelma ta' l-aħħar: Ftit ilu, kont qiegħda nistenna habiba tiegħi u waqaf ġuvni jkellimni. Meta beda jtkellem, għaraftu. Qalli li, ftit ġimghat qabel, iltaqgħu grupp ġuvintur li kienu kollha fil-klassi tiegħi ta' l-istess sena, u tgħidx kemm hadu gost jirrakuntaw fuq meta kienu Year 6, għax dawn, wara, kollha marru skejjel differenti, imma mbagħad reġgħu nqas, jew l-Università jew f'xi istituzzjoni terzjarja oħra. Jien issummajt xi ftit, imma tellagħni l-ġenna x'hin qalli li għadhom jiftakru l-Year 6 bħala sena tal-ġenn!!

KOMPETIZZJONI GĦAT-TFAL LI SE JAGĦMLU L-GRIZMA TA' L-ISQOF

Il-Kummissjoni Parrokkjali "Relazzjonijiet Pubbliċi u Media" qiegħda torganizza, għat-tieni sena, kompetizzjoni ta' **Kitba ta' KOMPONIMENTI (COMPOSITIONS)**, għat-tfal kollha (bniet u subien) żebbuġin li se jagħmlu l-Grizma ta' l-Isqof f'Ottubru li ġej (2007).

Ir-Regolamenti Huma Dawn:

- 1) Is-SUGĠETT tal-komponent (*composition*): "IL-PATRUN TAGĦNA SAN FILEP".
- 2) It-TUL tal-komponent (*composition*): mhux aktar minn 150 kelma.
- 3) Il-kitba trid tkun verament tat-tfal infushom, jiġifieri li kitbuha huma stess, u mhux xi haddieħor; **u jistgħu jiehdu sehem BISS it-tfal li joqogħdu Haż-Żebbuġ, u li se jagħmlu l-Grizma ta' l-Isqof f'Ottubru li ġej.**
- 4) Mal-kitba (i.e. mal-*composition*) irid jitniżżel l-isem u l-indirizz tat-tifel jew tifla; u wkoll numru tat-telefon tal-familja tagħhom.
- 5) Il-*compositions* iridu jaslu għand l-Arċipriet Fr. Daniel, billi jew jingħatawlu personalment, jew billi jaslu bil-posta jew *by hand* fl-Uffiċċju Parrokkjali, jew billi t-tfal jagħtuhom lill-għalliema tagħhom tad-Duttrina (Museum, Azzjoni Kattolika, Katekisti, eċċ...), **SA MHUX AKTAR TARD MINN NHAR IL-HADD, IT-22 TA' APRIL.**
- 6) Il-Kummissjoni "Relazzjonijiet Pubbliċi u Media" tiddeċiedi liema huma l-aħjar *compositions*, u d-deċiżjoni tagħha tkun finali.

N.B.: ŻEWĠ KOMPONIMENTI (COMPOSITIONS) LI JĠIBU L-OGĦLA MARKI (WIEĦED MINN TAL-BNIET, U IEĦOR MINN TAS-SUBIEN), SE JKUNU STAMPATI FIL-HARĠA SPEĊJALI TAL-FESTA TAL-FULJETT PARROKKJALI "IS-SLIEM" (ĠUNJU 2007)

N.B.: Xtaqna niddedikaw din il-poeżija, kitba tal-Poeta Nazzjonali, iż-żebbuġi Dun Karm Psaila, mhux biss lill-istaġun tar-Rebbiegħa nnifsu, imma wkoll liż-Żebbuġin kolha li qegħdin fi żmien it-TFULIJA – IR-REBBIEGĦA ta' ħajjithom!

Ir-Rebbiegħa

Merħba bik, ħuttafa ckejka
max-xemx ħelwa tar-rebbiegħa!
Kollox jarġa' jjeħu l-ħajja
malli tarġa' din is-siegħa.

Ġewwa l-ġonna s-sigra tiżhar,
hemm idur bl-eluf in-naħal;
il-ward kollu jiftaħ sidru,
fl-isbaħ dawl ifuħ ir-raħal.

Ir-rebbiegħa! Dalwaqt Mejju
bl-isem tiegħek, o Marija;
dalwaqt tibda s-silla tħammar,
ġieħ u rizq ta' l-art Maltija.

Imbagħad jibda ż-żara' jmewweġ.
Tibda l-għanja fuq il-qiegħa ...
Fik is-saħħa, fik il-barka,
xemx sabiħa tar-rebbiegħa!

DUN KARM

Womenswear, Childrenswear & Accessories

Visit

Nina's

Triq Tal- Hlas
Zebbug

Tel: 21 46 33 48 / Mob: 99 44 77 12

**GRAZZI lil
dawk kollha
li jirreklamaw
il-prodotti
u s-servizzi
tagħhom
f'dal-Fuljett
Parrokkjali!**

TOYOTA

THE QUALITY EXPERIENCE

Fil-Parroċċa Tagħna...

Irċevew is-Sagrament tal-MAGHMUDIJA

Diċembru 2006: Kira Barbara; Wayne Azzopardi; Mariah Cauchi; Zhen Pawney; Emmanuel Agius; Maia Zammit; Mariah Grech; Julian Agius; Kelsey Agius; Marija Farrugia; u Gianni Farrugia.

Jannar 2007: Zdaneà Grech; Brendan Borg; Miguel Attard; Mattea Gatt; Isaac Agius; Celaine Scicluna; Andreas Micallef; Miguel Borg; Amalia Bezzina; Gabrielle Amber Farrugia; Mariah Mifsud; Julian Baldacchino; u Miguel Bugeja.

Frar 2007: Katrina Bartolo; Casey Nicole Goodwin; Steve-Philip Balzan; Jade Mangion; u Gianluca Cremona.

Nilqghuhom fil-komunità tagħna!

Għaddew għall-HAJJA TA' DEJEM

Diċembru 2006: Carmela Borg; Disma Cini; Charles Sawyer; Dennis Hicklin; George Aber; Lawrence Tanti; Victoria Buhagiar; Carmela Mallia; Lucia Camilleri; Ġużeppi D'Anastasi; u Ludgarda Grech.

Jannar 2007: George Cassar; Loreto Borg; Emanuel Chircop; u Pio Aquilina.

Frar 2007: Rita Chircop; Joseph Saliba; Nazzarena Psaila; Antonia Grima; Gemma Caruana; John Cachia; Joseph Portelli; Carmel Cortis; u M' Lourdes Bonnici.

Agħtihom, O Mulej, il-Hena ta' Dejjem!

TWANNY SPITERI
u
WENZU PSAILA

Funeral Service

24 Hour Service

4, 'Shalom',
Triq il-Watar,
Hal Mula, Haż-Żebbuġ.

Day/Night
Tel: 2146 0950
Office: 2147 2219
Mob: 9947 1168

For Your Total Media Package,
you need...

TOTAL
Mobile

Hanut ĠDID fi Triq l-Imdina,
Haż-Żebbuġ.

Tel.: 21466990; Mob.: 9945 3560

From Phones to Plasmas & PC's,
ALL AT FANTASTIC PRICES!!

Over 90 New Models
of Original Phones
With **BEST PRICES**
On the Island!!

F U N E R A L

JOHN SPITERI
(TA' L-ANTENNA)

155,
TRIQ L-ISQOF CARUANA,
HAŻ-ZEBBUĠ

(BISWIT IL-KUNSILL LOKALI)

TEL: 2146 4286
(matul il-jum)

MOB: 7946 4286
(24 siegħa)

**S
E
R
V
I
C
E**

ROBERT GAUCI

Insurance Intermediary

MIDDLESEA INSURANCE P.L.C

MIDDLESEA VALLETTA
LIFE ASSURANCE CO. LTD.

VJAL IL-HELSENI, HAŻ-ŻEBBUĠ
TEL: 2146 1664 9947 8757

rg@maltanet.net www.maltainsure.com

MOTOR. HOME. HEALTH. TRAVEL.
COMMERCIAL RELATED INSURANCES

PROTECTING YOUR FAMILY FINANCIALLY

MSV LIFE ASSURANCE

MSV RETIREMENT PLANNING

MSV BABY BOND

MSV CHILD POLICY

MSV SINGLE PREMIUM PLAN

Robert Gauci is authorised to carry on insurance sub-agency activities for and on behalf of Middlesea Insurance p.l.c. and Middlesea Valletta Life Assurance Co. Ltd., and the sub-agent and the companies are all regulated by the Malta Financial Services Authority.

MIDDLESEA VALLETTA LIFE
Assurance Company Limited
Incorporated in Malta

Middlesea Insurance p.l.c.

Monday, Wednesday & Friday, 9.00 till 12.00am & 4.00 till 6.30pm
Tuesday & Thursday, (Morning Closed) 3.00 till 7.00pm
Saturday, 9.00 till 12.00am